

Briuselis, 2021 11 18
C(2021) 8442 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

6-asis laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemos pakeitimas ir Komisijos komunikato valstybėms narėms dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kredito draudimui priedo pakeitimas

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

6-asis laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemos pakeitimas ir Komisijos komunikato valstybėms narėms dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kredito draudimui priedo pakeitimas

1. ĮVADAS

1. 2020 m. kovo 19 d. Komisija priėmė komunikatą „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistema“¹ (toliau – laikinoji sistema). 2020 m. balandžio 3 d. ji priėmė pirmąjį pakeitimą, kuriuo siekiama, kad teikiama pagalba padėtų paspartinti kovai su COVID-19 reikalingų produktų mokslinius tyrimus, bandymus ir gamybą, apsaugoti darbo vietas ir toliau remti ekonomiką dabartinės krizės metu². 2020 m. gegužės 8 d. Komisija priėmė antrąjį pakeitimą, kad sudarytų dar palankesnes galimybes nuo krizės nukentėjusioms įmonėms gauti kapitalo ir užtikrintų jų likvidumą³. 2020 m. birželio 29 d. ji priėmė trečiąjį pakeitimą, kuriuo siekiama toliau remti labai mažas, mažąsias ir veiklą pradedančias įmones ir skatinti privačias investicijas⁴. 2020 m. spalio 13 d. Komisija priėmė ketvirtąjį pakeitimą, kuriuo pratęstas laikinosios sistemos galiojimas ir sudarytos sąlygos naudoti pagalbą nuo krizės nukentėjusių įmonių pastoviuųjų išlaidų daliai padengti⁵. 2021 m. sausio 28 d. ji priėmė penktąjį pakeitimą, kuriuo toliau pratęstas laikinosios sistemos galiojimas, patikslintos pagal ją nustatytos viršutinės pagalbos ribos ir sudarytos galimybės gražinamąsias priemones tam tikromis sąlygomis konvertuoti į tiesiogines dotacijas⁶.
2. Laikinoji sistema siekiama užtikrinti tinkamą įmonėms skirtų pagalbos priemonių teigiamo poveikio ir bet kokio galimo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vidaus rinkoje pusiausvyrą. Tikslingai ir proporcingai taikant valstybės pagalbos kontrolę užtikrinama, kad nacionalinės paramos priemonės veiksmingai padėtų nukentėjusioms įmonėms COVID-19 pandemijos metu ir kartu būtų ribojamas netinkamas vidaus rinkos iškreipimas, išlaikomas vidaus rinkos vientisumas ir užtikrinamos vienodos sąlygos. Tai padės išlaikyti ekonominės veiklos tęstinumą COVID-19 pandemijos metu ir suteiks ekonomikai tvirtą pagrindą atsigaivinti po krizės bei paspartinti būtiną žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, remiantis ES teise ir Sąjungos tikslais.
3. Būtina pratęsti laikinojoje sistemoje nustatytų priemonių taikymą iki 2022 m. birželio 30 d., patikslinti pagal priemonę, skirtą nepadengtoms pastoviosioms išlaidoms padengti, teikiamos pagalbos viršutines ribas, kad būtų atsižvelgta į ilgalaikį dabartinės krizės ekonominį poveikį, sudaryti sąlygas teikti paramą investicijoms siekiant tvaraus atsigaivimo ir palaikyti mokumą, taip pat patikslinti ir iš dalies pakeisti tam tikrų laikinų valstybės pagalbos priemonių, kurias Komisija

¹ 2020 m. kovo 19 d. Komisijos komunikatas C(2020) 1863, OL C 091 I, 2020 3 20, p. 1.

² 2020 m. balandžio 3 d. Komisijos komunikatas C(2020) 2215, OL C 112 I, 2020 4 4, p. 1.

³ 2020 m. gegužės 8 d. Komisijos komunikatas C(2020) 3156, OL C 164, 2020 5 13, p. 3.

⁴ 2020 m. birželio 29 d. Komisijos komunikatas C(2020) 4509, OL C 218, 2020 7 2, p. 3.

⁵ 2020 m. spalio 13 d. Komisijos komunikatas C(2020) 7127, OL C 340 I, 2020 10 13, p. 1.

⁶ 2021 m. sausio 28 d. Komisijos komunikatas C(2021) 564, OL C 34, 2021 2 1, p. 6.

laiko suderinamomis pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 107 straipsnio 3 dalies b punktą, taikymo sąlygas atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos sukeltus didelius visų valstybių narių ekonomikos trikdžius. Be to, reikėtų pratęsti Komisijos komunikato valstybėms narėms dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kredito draudimui (toliau – TEKD komunikatas)⁷ priede pateikto parduotinos rizikos šalių sąrašo išbraukimo galiojimą.

4. Pirma, Komisija primena, kad laikinoji sistema turėjo baigti galioti 2021 m. gruodžio 31 d. Pagal šią sistemą taip pat buvo numatyta, kad vadovaudamasi svarbiais konkurencijos ar ekonominiais sumetimais Komisija iki 2021 m. gruodžio 31 d. peržiūrės tą sistemą.
5. Atsižvelgdama į tai, Komisija įvertino toliau išliekantį pagal laikinąją sistemą teikiamos pagalbos poreikį, siekdama nuspręsti, ar būtina ją išlaikyti po 2021 m. gruodžio 31 d. Visų pirma, Komisija atsižvelgė į šiuos veiksnius: viena vertus, į ekonominės padėties raidą išskirtinėmis aplinkybėmis, susidariusiomis dėl COVID-19 pandemijos, kita vertus, į laikinosios sistemos, kaip priemonės užtikrinti, kad nacionalinės paramos priemonės veiksmingai padėtų nukentėjusioms įmonėms protrūkio metu, kartu ribojant netinkamą vidaus rinkos iškraipymą ir užtikrinant vienodas sąlygas, tinkamumą.
6. Remiantis 2021 m. rudens ekonomine prognoze⁸, tiek Sąjungos, tiek euro zonos BVP 2021 m. turėtų išaugti 5,0 %, o 2022 m. – 4,3 %. Numatoma, 2021 m. pabaigoje gamybos apimtis vėl pasieks iki krizės (t. y. 2019 m. 4-ąjį ketvirtį) buvusį lygį. Tačiau dėl naujų COVID-19 infekcijos protrūkių kai kuriose valstybėse narėse, augančios įtampos tiekimo grandinėse ir kylančių energijos kainų augimo perspektyvą toliau temdo didelis netikrumas ir rizika.
7. Valstybės narės iš esmės pasinaudojo laikinosios sistemos teikiamomis galimybėmis kaip priemone dideliems ekonominiams trikdžiams, darantiems poveikį jų ekonomikai, šalinti, taip pat tam tikros ekonominės veiklos, būtinos kovai su COVID-19 pandemija, plėtrai palengvinti.
8. Atsižvelgdama į tai, kad laikinoji sistema buvo naudinga priemone ekonominiams pandemijos padariniams šalinti, taip pat į valstybių narių pateiktus atsiliepimus, Komisija mano, kad siekiant užtikrinti, kad nacionalinės paramos priemonės veiksmingai padėtų nukentėjusioms įmonėms protrūkio metu, ir kartu išlaikyti vidaus rinkos vientisumą bei užtikrinti vienodas sąlygas, tikslinga toje sistemoje nustatytų priemonių taikymą pratęsti ribotą laikotarpį – iki 2022 m. birželio 30 d. Be to, šiuo ribotu galiojimo pratęsimu bus užtikrinta, kad įmonėms, kurios vis dar kenčia nuo krizės, nebūtų staiga nutrauktas reikalingos paramos teikimas. Vietoj to bus sudarytos sąlygos paramą nutraukti palaipsniui, atsižvelgiant į stebimą ekonomikos atsigavimą. Tas laipsniškas nutraukimas taip pat turi būti vertinamas atsižvelgiant į nevienodą atsigavimo lygį, nes tam tikri sektoriai ir regionai įvairiose valstybėse narėse šiuo požiūriu atsilieka nuo kitų. Remdamasi šiuo metu turima informacija Komisija mano, kad esamų rūšių priemonių, nustatytų 3.1–3.12

⁷ OL C 392, 2012 12 19, p. 1.

⁸ Europos Komisija. Ekonomikos ir finansų reikalai: 2021 m. rudens ekonominė prognozė (tarpinė) (2021 m. lapkričio mėn.).

skirsniuose, galiojimo po 2022 m. birželio 30 d. tikriausiai nebereikės papildomai pratęsti. Visų pirma tai pasakytina apie esamas likvidumo priemones, kadangi naujos perspektyvios galimybės, susijusios su parama investicijoms siekiant tvaraus atsigavimo ir mokumo palaikymu, atsigavimo etapu turėtų geriau atitikti verslo poreikius ir politikos tikslus, be kita ko, riboti netinkamą konkurencijos iškraipymą vidaus rinkoje. Tačiau Komisija toliau glaudžiai stebės padėtį ir vertins, ar, vadovaujantis svarbiais konkurencijos ar ekonominiais sumetimais, kurių nors priemonių galiojimą reikėtų toliau pratęsti ir (arba) jas pritaikyti.

9. Komisija taip pat mano, kad 3.1 skirsnyje nustatytas pagalbos ribas būtina patikslinti atsižvelgiant į šį pratęsimą.
10. Antra, atsižvelgdama į tęstinį COVID-19 pandemijos poveikį ir į tai, kad nuo laikinosios sistemos priėmimo yra praėję laiko, Komisija mano, kad būtina padidinti tos sistemos 3.12 skirsnyje, pagal kurį leidžiama teikti tikslinę paramą didelių apyvartos nuotolių patyrusioms įmonėms, nustatytas pagalbos viršutines ribas.
11. Trečia, kelios valstybės narės akcentavo būtinybę sudaryti papildomų galimybių restruktūrizuoti skolą ir konvertuoti gražinamąsias pagalbos priemones į kitų formų pagalbą (pvz., tiesiogines dotacijas), kad būtų sumažinta įmonių nemokumo rizika⁹. Komisija mano, kad, siekiant spręsti tuos klausimus ir sumažinti įmonių nemokumo riziką, būtina sudaryti galimybę gražinamąsias pagalbos priemones iki 2023 m. birželio 30 d. konvertuoti į kitų formų pagalbą pagal laikinosios sistemos 3.1 ir 3.12 skirsnius, jeigu tenkinamos taikytinuose skirsniuose nustatytos sąlygos¹⁰. Be to, Komisija laikosi nuomonės, kad 3.1, 3.3 ir 3.12 skirsniuose nurodytas priemones gali reikėti restruktūrizuoti vadovaujantis įprastine dalyvaujančių finansinių tarpininkų rizikos ribojimo praktika. Toks restruktūrizavimas bus laikomas suderintu, jei bus atliktas ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d., laikantis šiame komunikate nustatytų sąlygų. Visų pirma, vykdant tokį restruktūrizavimą privaloma laikytis taikytinuose skirsniuose nustatytų sąlygų ir dėl jo negali būti padidintos pradinės suteiktos sumos¹¹.
12. Be to, šiame komunikate paaiškinama, kad valstybės narės gali pratęsti pagal laikinosios sistemos 3.1, 3.2 ir 3.12 skirsnius suteiktų dotacijų trukmę ir pasibaigus tos sistemos galiojimui, jeigu tenkinamos tuose skirsniuose ir 3.4 skirsnyje nustatytos sąlygos. Tokio pratęsimo sąlygos turėtų būti nustatytos valstybės ir kredito ar finansų įstaigų pradinėse garantijų sutartyse. Pagal tas sąlygas valstybių narių valdžios institucijoms neturėtų būti palikta teisės spręsti savo nuožiūra pratęsus garantijos trukmę. Galutiniai pagalbos gavėjai pradinio finansavimo suteikimo metu turi būti informuojami, kad jie gali prašyti pratęsti to finansavimo

⁹ Taip pat žr. Europos sisteminės rizikos valdybos dokumentą *Prevention and management of a large number of corporate insolvencies* (2021 m. balandžio mėn.).

¹⁰ Komisija paaiškina, kad 2020 m. spalio 13 d. komunikato (C(2020)7127, OL C 340I, 2020 10 13, p. 1) 9 punktą taip pat taikomas pagalbai, teikiamai pagal laikinosios sistemos 3.12 skirsnį.

¹¹ Tai nedaro poveikio esamoms galimybėms pagal laikinąją sistemą suteikti naują pagalbą, kuri gali būti naudojama esamoms priemonėms gražinti, jeigu tenkinamos toje laikinojoje sistemoje nustatytos atitinkamos sąlygos. Nustatant, ar atitinkama riba nėra viršyta, neatsižvelgiama į pagalbą, kuri buvo gražinta prieš suteikiant naują pagalbą arba naujos pagalbos suteikimo metu.

grąžinimo terminą, ir tai nedaro poveikio tam, kad kredito ar finansų įstaigos gali tą prašymą patenkinti arba atmesti remdamosi savo įprasta politika ir procedūromis¹².

13. Ketvirta, Komisija laikosi nuomonės, kad Sąjungos ekonomikos atsigavimą iš esmės lems skiepijimo programų įgyvendinimo sparta ir galimų viruso atmainų plitimas, taip pat kiti nežinomi veiksniai, kaip antai tarptautinės ekonomikos padėtis ir įmonių bei namų ūkių elgsena išlaidų ir investicijų atžvilgiu.
14. Komisija primena, kad po 2008 m. krizės dėl išaugusio privačiojo sektoriaus išskolinimo Sąjungoje iš tikrųjų pasitvirtino investicijų sumažėjimo pokriziniu laikotarpiu rizika. Pasibaigus dabartinei krizei įmonių investicijas, taigi, ir ilgalaikį augimą, taip pat gali varžyti tam tikrų sektorių patiriami finansiniai sunkumai, rizikos vengimas ir nepanaudoti pajėgumai.
15. Tikslinga numatyti papildomų galimybių pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, kad valstybės narės galėtų tiesiogiai remti investicijas į turtą, taip pat nustatyti priemonę Europos įmonių nuosavo kapitalo pozicijai gerinti, įtraukiant naują skirsnį dėl paramos investicijoms siekiant tvaraus atsigavimo ir naują skirsnį dėl mokumo palaikymo. Komisija taip pat mano, kad pagal konkrečias galiojančias gaires numatytiems schemoms, kurios ypač svarbios atsigavimui, ribotu laikotarpiu būtina lanksčiau taikyti atskiro pranešimo reikalavimus.
16. Viena vertus, parama investicijoms turėtų padėti plėtoti ekonominę veiklą, kuri būtina, kad būtų galima grįžti prie tvaraus ilgalaikio augimo, įveikti neigiamus ekonominius krizės padarinius, be kita ko, augantį investicijų deficitą. Teikiant šią paramą taip pat turėtų remiama būsima atsparesnė ekonomika, kartu veiksmingai ribojant galimą neigiamą poveikį konkurencijai ir prekybai.
17. Tokios rūšies parama valstybėms narėms taip pat gali visų pirma padėti plėtoti žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos tikslams pasiekti būtiną ekonominę veiklą ir remti atsigavimą siekiant labiau skaitmeninės ir žalesnės ateities, kartu didinant atsparumą ir išsaugant vienodas sąlygas. Be to, ji yra svarbi laipsniško skubių trumpalaikių reagavimo į krizę priemonių, ypač likvidumo paramos, taikymo nutraukimo proceso dalis, taip pat perėjimo prie ilgalaikio ekonomikos atsigavimo proceso dalis. Siekiant laukiamo sparčiau naudojamų investicijų išlaidų poveikio, ši priemonė turėtų būti taikoma ribotą laikotarpį iki 2022 m. gruodžio 31 d.
18. Dėl pandemijos ir priemonių, kurių valstybės narės ėmėsi siekdamas kovoti su COVID-19 viruso plitimu, ekonominės veiklos, ypač investicijų, apimtis staiga sumažėjo precedento neturinčiu mastu. Atsižvelgdama į tokias šios krizės nulemtas išskirtines aplinkybes, Komisija mano, kad šio pakeitimo 3.13 skirsnio nuostatos gali būti taikomos po 2020 m. vasario 1 d. suteiktai pagalbai, jeigu tenkinamos visos sąlygos ir ypač jeigu gali būti įrodytas skatinamasis poveikis. Tokiomis priemonėmis turi būti siekiama to paties tikslo, kuris nurodytas 3.13 skirsnyje, konkrečiau, tikslo suteikti paskatą naikinti ekonomikoje dėl krizės susidariusį investicijų deficitą.

¹² Dėl pratęsimo (nei dėl galutinio pagalbos gavėjo reitingo sumažėjimo, net jei tas sumažėjimas įvyko prieš priimant sprendimą dėl prašymo dėl pratęsimo) neturėtų būti padidinta pagrindinei priemonei taikoma palūkanų norma arba mokesčio tarifai.

19. Kita vertus, įmonėms, kurios patiria sunkumų dėl krizės nulemtu padidėjusio išiskolinimo, mokumo palaikymas yra vienas iš elementų, kurie svarbūs ekonominės veiklos plėtrai daugelyje sektorių. Atsižvelgdamos į bendrą makroekonominį išiskolinimo padidėjimą, valstybės narės gali siekti įmonėms suteikti lengvesnę prieigą prie privačių investicijų, teikiamų nuosavo kapitalo forma, kartu apribodamos galimą neigiamą poveikį vidaus rinkai. Tokia parama gali būti svarbus ekonomikos atsigavimo stiprinimo elementas. Atsižvelgiant į tokių schemų parengimo sudėtingumą ir joms parengti būtiną laiką, tikslinga numatyti ilgesnį tokios rūšies mokumo palaikymo priemonės taikymo laikotarpį. Atsižvelgiant į tai, tokios rūšies priemonės taikymo laikotarpis turėtų būti pratęstas iki 2023 m. gruodžio 31 d.
20. Taikydama techninės paramos priemonę¹³, Komisija padeda valstybėms narėms rengti ir įgyvendinti reformas, kuriomis siekiama naikinti investicijų deficitą ir spartinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Naudodamasi techninės paramos priemone valstybės narės gali prašyti paramos mokumo palaikymo priemonėms parengti ir įgyvendinti.
21. Penkta, taikant laikinąją sistemą taip pat paaiškėjo, kad reikia papildomai paaiškinti ir iš dalies pakeisti kitus sistemos punktus, ypač 1.3, 3.11 ir 4 skirsnių punktus, ir nustatyti naujų priemonių pagal 3.13 ir 3.14 skirsnius.
22. Todėl valstybės narės gali numatyti keisti esamas pagalbos priemones, kurias Komisija patvirtino pagal laikinąją sistemą, kad jų taikymo laikotarpis būtų pratęstas iki 2022 m. birželio 30 d., leisti vykdyti tam tikrų priemonių restruktūrizavimą arba konvertavimą iki 2023 m. birželio 30 d., nustatyti naujų priemonių, kuriomis iki 2022 m. gruodžio 31 d. būtų remiamos investicijos siekiant tvaraus atsigavimo, arba naujų priemonių, kuriomis iki 2023 m. gruodžio 31 d. būtų palaikomas mokumas. Valstybės narės taip pat gali numatyti padidinti esamų priemonių, patvirtintų atsižvelgiant į 3.12 skirsnį, biudžetą arba padaryti kitų pakeitimų, kad tos priemonės būtų suderintos su laikinąja sistema su pakeitimais, padarytais šiuo komunikatu. Tai taip pat gali apimti tikslinį naujų arba dabartinių pagalbos priemonių pritaikymą konkrečių valstybių narių itin nuo krizės nukentėjusiems sektoriams, laikantis iš dalies pakeistoje sistemoje nustatytų ribų.
23. Valstybių narių, kurios planuoja pratęsti dabartinių schemų galiojimą arba jas pakeisti, prašoma pateikti visų esamų pagalbos priemonių, kurias numatoma pakeisti, sąrašą ir šio komunikato priede nurodytą būtiną informaciją. Taip Komisija galės priimti vieną sprendimą, taikomą visoms priemonėms, apie kurias pranešta.
24. Galiausiai, Komisija mano, kad Komunikato dėl trumpalaikio eksporto kredito draudimo (TEKD komunikato) nuostatas ji turėtų taikyti po 2021 m., kad būtų galima koordinuotai pereiti prie įprastos rinkos praktikos arba prireikus priimti konkrečias schemas pagal taikomas taisykles. Laikino visų šalių išbraukimo iš parduotinos rizikos šalių sąrašo, nustatyto TEKD komunikato priede, galiojimas šiuo komunikatu atitinkamai pratęsiamas iki 2022 m. kovo 31 d.

¹³ 2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/240, kuriuo nustatoma techninės paramos priemonė, OL L 57, 2021 2 18, p. 1.

25. TEKD komunikate numatyta, kad parduotina rizika negali būti apdrausta eksporto kredito draudimu su valstybių narių parama. Kilus COVID-19 pandemijai, 2020 m. kovo mėn. Komisija nustatė, kad apskritai trūksta privataus trumpalaikio eksporto kredito draudimo pajėgumų ir visa komercinė ir politinė rizika, susijusi su eksportu į TEKD komunikato priede išvardytas šalis, laikoma laikinai neparduotina iki 2020 m. gruodžio 31 d.¹⁴. Savo 2020 m. spalio 13 d. ir 2021 m. sausio 28 d. komunikatais Komisija tos laikinos išimties taikymą pratęsė atitinkamai iki 2021 m. birželio 30 d. ir 2021 m. gruodžio 31 d. Dabartinis TEKD komunikatas nustos galioti 2021 m. gruodžio 31 d. ir bus pakeistas nauju komunikatu, kuriame vis dar bus nagrinėjamas neparduotinos rizikos kriterijus.
26. Atsižvelgdama į nuolatinius sunkumus, kylančius dėl COVID-19 protrūkio, ir vadovaudamasi TEKD komunikato 35 ir 36 punktais, Komisija surengė viešas konsultacijas, kad įvertintų trumpalaikio eksporto kredito draudimo galimybes ir nustatytų, ar dabartinė rinkos padėtis galėtų pateisinti visų šalių išbraukimo iš TEKD komunikato priede pateikto parduotinos rizikos šalių sąrašo pratęsimą po 2021 m. gruodžio 31 d.
27. Atsižvelgdama į viešų konsultacijų rezultatus ir į globalius požymius, kad COVID-19 toliau trikdytų visos Sąjungos ekonomiką, Komisija mano, kad to išbraukimo galiojimo pratęsimas trijų mėnesių laikotarpiui būtų tinkamas sprendimas siekiant sklandaus perėjimo, kol visos priede išvardytos šalys nuo 2022 m. balandžio 1 d. vėl bus laikomos parduotinos rizikos šalimis. Iš įrodymų, kuriuos per konsultacijas pateikė privatūs draudikai ir nemažai valstybių narių, matyti, kad privatūs draudikai pradėjo teikti draudimą eksportuotojams, veikiančioms svarbiausiose rinkose. Be to, kituose gautuose atsiliepimuose nurodoma, kad rinkos pajėgumų vis dar nepakanka, kad būtų apdrausta visa ekonomiškai pagrįsta rizika, susijusi su eksportu į šalis, kurios yra TEKD komunikato priede pateiktame parduotinos rizikos šalių sąrašo. Todėl tokiomis aplinkybėmis Komisija toliau laikys, kad visa komercinė ir politinė rizika, susijusi su eksportu į TEKD komunikato priede išvardytas šalis, yra laikinai neparduotina iki 2022 m. kovo 31 d. – šiuo pratėsimu siekiama užtikrinti sklandų perėjimą prie įprastos rinkos praktikos arba prireikus priimti konkrečias schemas pagal taikomas taisykles.

2. LAIKINOSIOS SISTEMOS PAKEITIMAI

28. Toliau nurodyti laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemos pakeitimai įsigalios 2021 m. lapkričio 18 d.
29. Įtraukiamas 14a punktas:

„Komisija pripažįsta, kad dėl COVID-19 pandemijos ir priemonių, kurių imtasi jai suvaldyti, daugeliui įmonių susiklostė išskirtinės aplinkybės. Komisija paaiškina, kad dėl šios išskirtinės padėties ir atsižvelgiant į konkretų atvejį gali būti pateisinama, kad nuosavi įnašai pagal Gairių dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti^(*) (toliau – Sanavimo ir restruktūrizavimo gairės) 62–64 punktus neviršytų 50 % restruktūrizavimo išlaidų,

¹⁴ Komisijos komunikatas, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos komunikato valstybėms narėms dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kredito draudimui priedas, OL C 101 I, 2020 3 28, p. 1.

jei tie įnašai išlieka reikšmingi ir apima papildomą naują finansavimą, gautą rinkos sąlygomis. Pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 72 punkto c papunktį, dėl išskirtinio ir nenuspėjamo dabartinės padėties pobūdžio taip pat gali būti leidžiama nukrypti nuo principo „pirmą ir paskutinį kartą“, jei sunkumų iš naujo kyla dėl COVID-19 pandemijos ir jos sukulto ekonomikos nuosmukio, t. y. jei atitinkama įmonė tapo sunkumų patiriančia įmone dėl COVID-19 pandemijos ir jos sukulto ekonominio nuosmukio. Siekiant išvengti abejonių, reikėtų pažymėti, kad likusios Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių nuostatos, visų pirma dėl restruktūrizavimo plano būtinybės, ilgalaikio gyvybingumo atkūrimo ir naštos pasidalijimo, yra taikomos toliau.“

(*) Komisijos komunikatas (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).

30. 22 punkto a papunkčio 19 išnaša pakeičiama taip:

31. „(*) Nustatant, ar viršyta atitinkama viršutinė riba, į pagalbą, suteiktą remiantis pagal šį skirsnį patvirtintomis schemomis ir grąžintą prieš suteikiant naują pagalbą pagal šį skirsnį, neatsižvelgiama.“

32. 22 punkto a papunktis pakeičiamas taip:

„a. bendra pagalbos suma bet kuriuo metu neviršija 2,3 mln. EUR vienai įmonei(*). Pagalba gali būti teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių ir mokėjimų lengvatomis arba kitomis formomis, pavyzdžiui, grąžintiniais avansais, garantijomis, paskolomis ir nuosavu kapitalu, su sąlyga, kad bendra tokių priemonių nominalioji vertė neviršija bendros viršutinės ribos – 2,3 mln. EUR vienai įmonei; visos sumos turi būti nurodomos bruto, t. y. prieš mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą;

(*) Nustatant, ar viršyta atitinkama viršutinė riba, į pagalbą, suteiktą remiantis pagal šį skirsnį patvirtintomis schemomis ir grąžintą prieš suteikiant naują pagalbą, neatsižvelgiama.“

33. 22 punkto d papunktis pakeičiamas taip:

„d. pagalba suteikiama ne vėliau kaip 2022 m. birželio 30 d.(*);

(*) Jeigu pagalba teikiama mokesčių lengvatomis, mokestinis įsipareigojimas, dėl kurio suteikiama ši lengvata, turi būti atsiradęs ne vėliau kaip 2022 m. birželio 30 d.“

34. 23 punkto a papunktis pakeičiamas taip:

„a. bendra pagalba niekada neviršija 345 000 EUR vienai įmonei, vykdančiai veiklą žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje(*), arba 290 000 EUR vienai įmonei, vykdančiai veiklą pirminės žemės ūkio produktų gamybos srityje(**); (***) pagalba gali būti teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių ir mokėjimų lengvatomis arba kitomis formomis, pavyzdžiui, grąžintiniais avansais, garantijomis, paskolomis ir nuosavu kapitalu, su sąlyga, kad bendra tokių priemonių nominalioji vertė neviršija bendros viršutinės ribos – 345 000 EUR arba 290 000 EUR vienai įmonei; visos sumos turi būti nurodomos bruto, t. y. prieš mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą;

(*) Kaip apibrėžta 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 717/2014 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de*

minimis pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje 2 straipsnio 1 dalyje, OL L 190, 2014 6 28, p. 45.

(**) Kaip apibrėžta 2014 m. birželio 25 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 702/2014, kuriuo skelbiama, kad tam tikrų kategorijų pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius, 2 straipsnio 5 punkte, OL L 193, 2014 7 1, p. 1.

(***) Nustatant, ar viršyta atitinkama viršutinė riba, į pagalbą, suteiktą remiantis pagal šį skirsnį patvirtintomis schemomis ir grąžintą prieš suteikiant naują pagalbą, neatsižvelgiama.“

35. 23a punktas pakeičiamas taip:

„Jeigu įmonė veiklą vykdo keliuose sektoriuose, kuriems pagal 22 punkto a papunktį ir 23 punkto a papunktį taikomos skirtingos didžiausios sumos, atitinkama valstybė narė tinkamomis priemonėmis, pavyzdžiui, atskirdama sąskaitas, užtikrina, kad būtų laikomasi kiekvienai iš tų veiklos rūšių nustatytos atitinkamos viršutinės ribos ir kad nebūtų viršijama bendra didžiausia suma – 2,3 mln. EUR vienai įmonei. Jeigu įmonė vykdo veiklą sektoriuose, kuriems taikomas 23 punkto a papunktis, turėtų būti neviršijama bendra didžiausia suma – 345 000 EUR vienai įmonei.“

36. 23 punkto 27 išnaša pakeičiama taip:

„(*) Nustatant, ar viršyta atitinkama viršutinė riba, į pagalbą, suteiktą remiantis pagal šį skirsnį patvirtintomis schemomis ir grąžintą prieš suteikiant naują pagalbą pagal šį skirsnį, neatsižvelgiama.“

37. 23b punktas pakeičiamas taip:

„23b. Priemonės, pagal šį komunikatą suteiktos grąžintinų avansų, garantijų, paskolų ar kitų grąžinamųjų priemonių forma, gali būti konvertuojamos į kitų formų pagalbą, pavyzdžiui, dotacijas, su sąlyga, kad konvertavimas atliekamas ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d. ir laikomasi šiame skirsnyje nustatytų sąlygų.“

38. 25 punkto c papunktis pakeičiamas taip:

„c. garantija suteikiama ne vėliau kaip 2022 m. birželio 30 d.“.

39. 25 punkto d papunkčio įvadinis sakiny s pakeičiamas taip:

„d. paskolų, kurių terminas sueina po 2022 m. birželio 30 d., bendra suma vienam pagalbos gavėjui neviršija:“.

40. 25 punkto e papunktis pakeičiamas taip:

„e. paskolų, kurių terminas sueina iki 2022 m. birželio 30 d., pagrindinė suma 25 punkto d papunktyje nustatytą dydį gali viršyti, jei valstybė narė Komisijai pateikia tinkamą pagrindimą ir su sąlyga, kad valstybė narė vis dar užtikrina ir Komisijai įrodo pagalbos proporcingumą;“.

41. 27 punkto c papunktis pakeičiamas taip:

„c. paskolų sutartys pasirašomos ne vėliau kaip 2022 m. birželio 30 d. ir galioja ne ilgiau kaip šešerius metus, nebent būtų moduluojamos pagal 27 punkto b papunktį;“.

42. 27 punkto d papunkčio įvadinis sakiny s pakeičiamas taip:

„d. paskolų, kurių terminas sueina po 2022 m. birželio 30 d., bendra suma vienam pagalbos gavėjui neviršija;“.

43. 27 punkto e papunktis pakeičiamas taip:

„e. paskolų, kurių terminas sueina iki 2022 m. birželio 30 d., pagrindinė suma 27 punkto d papunktyje nustatytą dydį gali viršyti, jei valstybė narė Komisijai pateikia tinkamą pagrindimą ir su sąlyga, kad valstybė narė vis dar užtikrina ir Komisijai įrodo pagalbos proporcingumą;“.

44. Įtraukiamas 27b punktas:

„27b. Komisija mano, kad jeigu pagal šį, 3.1 ar 3.12 skirsnį suteiktas paskolas reikia restruktūrizuoti, toks restruktūrizavimas bus laikomas suderinamu, jeigu: i) jis pagrįstas patikima konkretaus atvejo ekonomine analize, atlikta vadovaujantis įprasta dalyvaujančių finansų tarpininkų rizikos ribojimo praktika; ii) tenkina taikomame skirsnyje nustatytas sąlygas, visų pirma susijusias su mažiausiomis kredito rizikos maržomis ir ilgiausia trukme, taip pat 3.4 skirsnyje nustatytus reikalavimus (kai taikoma); iii) dėl jo nėra padidinama pradinės suteiktos paskolos suma; iv) toks restruktūrizavimas atliekamas ne vėliau kaip iki 2023 m. birželio 30 d.“

45. 33 punktas pakeičiamas taip:

„33. Šiomis aplinkybėmis Komisija visą komercinę ir politinę riziką, susijusią su eksportu į TEKD komunikato priede išvardytas šalis, laiko laikinai neparduotina iki 2022 m. kovo 31 d.“

46. 35 punkto a papunktis pakeičiamas taip:

„a. pagalba teikiama tiesioginėmis dotacijomis, grąžintiniais avansais arba mokesčių lengvatomis iki 2022 m. birželio 30 d.;“.

47. 37 punkto b papunktis pakeičiamas taip:

„b. pagalba teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių lengvatomis arba grąžintiniais avansais iki 2022 m. birželio 30 d.;“.

48. 39 punkto b papunktis pakeičiamas taip:

„b. pagalba teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių lengvatomis arba grąžintiniais avansais iki 2022 m. birželio 30 d.;“.

49. 41 punktas pakeičiamas taip:

„41. Suderinamomis su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą Komisija laikys pagalbos schemas, kurias sudaro laikinas mokesčių ar socialinio draudimo įmokų atidėjimas, taikomas įmonėms (įskaitant savarankiškai dirbančius asmenis), kurios itin nukentėjo nuo COVID-19 pandemijos, pavyzdžiui, kurios veikia konkrečiuose sektoriuose, regionuose arba yra tam tikro dydžio. Tai taip pat

taikoma numatytooms priemonėms, susijusioms su mokestinėmis ir socialinio draudimo prievolėmis, kuriomis siekiama sumažinti pagalbos gavėjų patiriamus likvidumo suvaržymus, įskaitant (bet tuo neapsiribojant) dalimis mokėtinų mokėjimų atidėjimą, geresnes sąlygas pasinaudoti mokestinių skolų mokėjimo planais ir laikotarpiais be palūkanų mokėjimo, mokestinių skolų išieškojimo sustabdymą ir pagreitinimą mokėsių grąžinimą. Pagalba suteikiama iki 2022 m. birželio 30 d., o atidėjimo terminas sueina ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d.“

50. 43 punkto c papunktis pakeičiamas taip:

„c. individuali pagalba kaip darbo užmokesčio subsidija suteikiama ne vėliau kaip 2022 m. birželio 30 d. darbuotojams, kurie priešingu atveju dėl verslo veiklos sustabdymo arba masto sumažinimo, kuri nulėmė COVID-19 pandemija, būtų buvę atleisti (arba savarankiškai dirbantiems asmenims, kurių verslo veiklą neigiamai paveikė COVID-19 pandemija), su sąlyga, kad pagalbą gaunantys darbuotojai visą pagalbos teikimo laikotarpį liktų nepertraukiamai įdarbinti (arba su sąlyga, kad atitinkama savarankiškai dirbančių asmenų verslo veikla būtų palaikoma visą laikotarpį, kuriuo teikiama pagalba);“.

51. 48 punktas pakeičiamas taip:

„48. Rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonės suteikiamos ne vėliau kaip 2022 m. birželio 30 d.“

52. Įtraukiamas 77a punktas:

„77a. Nukrypstant nuo pirmiau išdėstytų nuostatų, draudimas atlikti neprivalomus atkarpų mokėjimus netaikomas:

a. mišraus kapitalo priemonėms, išleistoms tuo pačiu metu^(*) ir tokio pat subordinavimo lygio kaip su COVID-19 susijusių mišraus kapitalo priemonių, ir kurių atkarpa viršija pastarųjų atkarpą ne daugiau kaip 150 bazinių punktų. Be to, su COVID-19 susijusios mišraus kapitalo priemonės turėtų sudaryti daugiau kaip 20 % visų išleistų mišraus kapitalo priemonių^(**);

b. mišraus kapitalo priemonėms, išleistoms po rekapitalizavimo dėl COVID-19, su sąlyga, kad pajamos iš tų priemonių naudojamos tik rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonėms ir (arba) mišraus kapitalo priemonėms, išleistoms pagal šį 77a punktą, išpirkti; ir

c. su COVID-19 susijusioms mišraus kapitalo priemonėms, kai valstybė jas parduoda privatiems investuotojams (t. y. ne viešojo sektoriaus institucijoms) už kainą, kuri prilygsta mišrios priemonės nominaliajai vertei pridėjus bet kokias sukauptas nesumokėtas atkarpas, įskaitant sudėtines palūkanas, arba yra didesnė.

Bet kuriuo atveju, neprivalomi atkarpų mokėjimai už su COVID-19 susijusias mišraus kapitalo priemones atliekami prieš atitinkamus atkarpos mokėjimus už mišraus kapitalo priemones, kurioms taikomas draudimo atlikti neprivalomus atkarpų mokėjimus panaikinimas pagal šį punktą, arba tuo pačiu metu.

Nedarant poveikio b punkte nurodytooms išpirkimo galimybėms, dalinio arba visiško mišraus kapitalo priemonių, kurioms taikomas draudimo atlikti neprivalomus atkarpų mokėjimus panaikinimas pagal šį punktą, išpirkimo atveju pagalbos gavėjas: i) išperka bent tokį pat su COVID-19 susijusių mišraus kapitalo priemonių kiekį^(***);

ii) išleidžia bent tokį pat naujų mišraus kapitalo priemonių kiekį; arba iii) jei nei i, nei ii papunktyje nustatytos sąlygos neįvykdomos per šešis mėnesius nuo mišraus kapitalo priemonių visiško arba dalinio išpirkimo dienos, atgaline data nuo mišraus kapitalo priemonės išpirkimo padidina atlygį už likusias su COVID-19 susijusias mišraus kapitalo priemones. Pastaruoju atveju atlygio padidinimas apskaičiuojamas kaip maksimalus padidinimas^(****), kuris gali būti taikomas per visą išpirktų mišraus kapitalo priemonių galiojimo laikotarpį tokios priemonės nominaliajai vertei^(****), mažiausiai 100 bazinių punktų. Be to, dalinio su COVID-19 susijusių mišraus kapitalo priemonių išpirkimo atveju arba naujų mišraus kapitalo priemonių išleidimo atveju nominalioji vertė, kuriai taikomas šis atlygio padidinimas, atitinkamai sumažinama.

Ši nukrypti leidžianti nuostata bus taikoma visoms pirmiau minėtoms mišraus kapitalo priemonėms, išleistoms iki 2021 m. lapkričio 18 d., be kita ko, kartu su rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonėmis, kurios jau buvo suteiktos, Komisijai leidus, iki šios datos.

(*) Taikant šį punktą, mišraus kapitalo priemonės, išleistos ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo su COVID-19 susijusių mišraus kapitalo priemonių išleidimo, laikomos išleistomis tuo pačiu metu kaip pastarosios.

(**) Į tokias mišraus kapitalo priemones atsižvelgiama atliekant vertinimą pagal 54 punktą.

(***) Iki bendros esamų su COVID-19 susijusių mišraus kapitalo priemonių sumos.

(****) Sutartyje numatytų maksimalių ir minimalių atkarpos dydžių skirtumas per visą mišraus priemonių galiojimo laikotarpį.

(*****) Jeigu pagalbos gavėjas išperka kelias mišraus kapitalo priemonių dalis su skirtingomis palūkanų normomis, ši sąlyga turi būti taikoma kiekvienam daliai atskirai.“

53. 87 punkto a papunktis pakeičiamas taip:

„a. pagalba suteikiama ne vėliau kaip 2022 m. birželio 30 d. ir ja padengiamos nepadengtos pastoviosios išlaidos, patirtos laikotarpiu nuo 2020 m. kovo 1 d. iki 2022 m. birželio 30 d., įskaitant tokias išlaidas, patirtas dalį to laikotarpio (toliau – tinkamas finansuoti laikotarpis);“.

54. 87 punkto b papunkčio 75 išnaša pakeičiama taip:

„(*) Atskaitos laikotarpis yra 2019 m. laikotarpis, nepriklausomai nuo to, ar tinkamas finansuoti laikotarpis yra 2020, 2021 ar 2022 m.“

55. 87 punkto d papunktis pakeičiamas taip:

„d. bendra pagalbos suma turi neviršyti 12 mln. EUR vienai įmonei(*). Pagalba gali būti teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių ir mokėjimų lengvatomis arba kitomis formomis, pavyzdžiui, grąžintiniais avansais, garantijomis, paskolomis ir nuosavu kapitalu, su sąlyga, kad bendra tokių priemonių nominalioji vertė neviršija bendros viršutinės ribos – 12 mln. EUR vienai įmonei; visos sumos turi būti nurodomos bruto, t. y. prieš mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą;

(*) Nustatant, ar viršyta atitinkama viršutinė riba, į pagalbą, suteiktą remiantis pagal šį skirsnį patvirtintomis schemomis ir gražintą prieš suteikiant naują pagalbą pagal šį skirsnį, neatsižvelgiama.“

56. Įtraukiamas 87a punktas:

„87a. Priemonės, pagal šį komunikatą suteiktos gražintinų avansų, garantijų, paskolų ar kitų gražinamųjų priemonių forma, gali būti konvertuojamos į kitų formų pagalbą, pavyzdžiui, dotacijas, su sąlyga, kad konvertavimas atliekamas ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d. ir laikomasi šiame skirsnyje nustatytų sąlygų.“

57. Įterpiamas šis skirsnis:

„3.13. Parama investicijoms siekiant tvaraus atsigavimo

88. Valstybės narės gali numatyti remti privačias investicijas, kaip paskatą naikinti dėl krizės susidariusių investicijų deficitą ekonomikoje. Tai galėtų sudaryti palankias sąlygas tam tikrų rūšių ekonominės veiklos arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai.

89. Komisija laikys, kad tokios priemonės yra suderinamos su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jeigu bus laikomasi toliau nurodytų sąlygų:

a. pagalba teikiama pagal schemą. Didžiausia individualios pagalbos suma, kuri gali būti skiriama vienai įmonei, iš esmės neviršija 1 % viso tokiai schemai skirto biudžeto, išskyrus atvejus, kuriuos valstybės narės turi tinkamai pagrįsti;

b. tinkamos finansuoti išlaidos gali apimti tik investicijų į materialųjį ir nematerialųjį turtą išlaidas. Išlaidos, susijusios su žemės pirkimu, gali būti įtraukiamos tik jei jos yra investicijų į prekių gamybą ar paslaugų teikimą dalis. Finansinės investicijos nėra tinkamos finansuoti;

c. valstybės narės gali apriboti pagalbą investicijomis, kuriomis remiamos ekonomikos atsigavimui ypač svarbios konkrečios ekonomikos sritys. Tačiau tokios ribos turi būti nustatytos tik iš esmės ir dėl jų neturėtų būti dirbtinai apribotos kriterijus atitinkančios investicijos arba galimi paramos gavėjai, taip orientuojantis tik į nedidelį skaičių įmonių;

d. pagalbos intensyvumas negali viršyti 15 % tinkamų finansuoti išlaidų. Tačiau:

i. mažųjų įmonių investicijoms(**) pagalbos intensyvumas gali būti padidintas 20 procentinių punktų;

ii. kitų MVĮ investicijoms(**) pagalbos intensyvumas gali būti padidintas 10 procentinių punktų; arba

iii. investicijoms remiamose vietovėse, atitinkančiose Bendrojo bendrosios išimties reglamento 14 straipsnio, išskyrus Bendrojo bendrosios išimties reglamento 14 straipsnio 14 dalį, sąlygas, pagalbos intensyvumas gali būti padidintas pagalbos intensyvumu, nustatytu regioninės pagalbos žemėlapyje, galiojančiame pagalbos suteikimo metu atitinkamoje vietovėje;

e. bendra pagal šį skirsnį suteiktos pagalbos suma negali viršyti 10 mln. EUR nominaliąja verte vienai įmonei, nepriklausomai nuo konkrečios pagalbos priemonės. Tačiau remiamose vietovėse bendra vienai įmonei pagal šį skirsnį suteikta pagalba negali viršyti didžiausios pagalbos sumos, apskaičiuotos pagal

Bendrojo bendrosios išimties reglamento 14 straipsnį, išskyrus Bendrojo bendrosios išimties reglamento 14 straipsnio 14 dalį, ir remiantis taikytinu regioninės pagalbos žemėlapiu, padidintos 10 mln. EUR nominaliąja verte, nepriklausomai nuo konkrečios pagalbos priemonės;

f. pagalba gali būti teikiama įvairiomis formomis, įskaitant negrąžintinas dotacijas, mokesčių dotacijas ar mokesčių atidėjimą, subsidijuojamas paskolų palūkanų normas arba garantijas. Grąžintinių priemonių atveju valstybės narės gali numatyti galimybę jas konvertuoti į dotacijas iš anksto nustatytais sąlygomis ir remiantis iš anksto nustatytais kriterijais, kurie turi būti nustatyti schemeje ir nurodyti atskiruose sprendimuose dėl pagalbos skyrimo. Grąžintinių priemonių, tokių kaip paskolos ir garantijos, trukmė neturi viršyti aštuonerių metų.

90. Vertindama teigiamą pagalbos poveikį ir neigiamą jos poveikį konkurencijai ir prekybai, Komisija ypatingą dėmesį skirs ES taksonomijos reglamento (ES) 2020/852 3 straipsniui, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą ir kitas panašias metodikas. Komisija mano, kad investicijos, kuriomis daroma reikšminga žala aplinkosaugos tikslams(**), gali neturėti pakankamo teigiamo poveikio, kad nusvertų neigiamą poveikį konkurencijai ir prekybai(***) .

91. Pagalba pagal šį skirsnį gali būti pridedama prie regioninės investicinės pagalbos, apie kurią reikia pranešti, ir sumuojama su kitų rūšių pagalba šios laikinosios sistemos 20 punkte nustatytais sąlygomis. Bendra pagalbos suma jokiu būdu negali viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų. Todėl sumavimas su kitomis pagalbos priemonėmis, kuris leistų panaikinti finansavimo spragą, neleidžiamas.

92. Pagalba pagal šį skirsnį negali būti teikiama įmonėms, kurios 2019 m. gruodžio 31 d. jau buvo laikomos sunkumų patiriančiomis įmonėmis (apibrėžtomis Bendrajame bendrosios išimties reglamente(****)). Tai netaikoma mažoms ir mažosioms įmonėms (kaip apibrėžta Bendrojo bendrosios išimties reglamento I priede), kurios 2019 m. gruodžio 31 d. jau buvo sunkumų patiriančios įmonės, su sąlyga, kad joms pagal nacionalinę teisę netaikoma kolektyvinė nemokumo procedūra ir kad jos negavo sanavimo pagalbos(*****) arba restruktūrizavimo pagalbos(*****).

93. Pagal šį skirsnį pagalba gali būti teikiama iki 2022 m. gruodžio 31 d. Pagalba investicijoms, suteikta iki 2020 m. vasario 1 d., neįtraukiama.

94. Laikoma, kad pagal šį skirsnį teikiama pagalba turi skatinamąjį poveikį, jei pagalbos gavėjas raštišką pagalbos paraišką atitinkamai valstybei narei pateikė prieš prasidedant su investicija susijusiems darbams.

95. Nukrypstant nuo 94 punkto, laikoma, kad priemonės mokesčių lengvatų forma turi skatinamąjį poveikį, jei tenkinamos toliau nurodytos sąlygos:

a. priemone suteikiama teisė į pagalbą pagal objektyvius kriterijus nepaliekant valstybei narei papildomos teisės spręsti savo nuožiūra ir

b. priemonė buvo patvirtinta ir įsigaliojo prieš pradedant prasidedant su investicija susijusiems darbams.

96. Jeigu pagal paramos investicijoms schemas pagalba teikiama išskirtinai garantijų, paskolų ar panašių grąžintinių priemonių forma, nukrypstant nuo 89 punkto e papunkčio bendra pagalbos suma negali viršyti 15 mln. EUR nominaliąja

verte vienai įmonei, o nukrypstant nuo 89 punkto d papunkčio pagalbos intensyvumas negali viršyti 30 % tinkamų finansuoti išlaidų. Jeigu taikomos 89 punkto d papunkčio i, ii arba iii papunkčiuose nurodytos sąlygos, ši riba gali būti padidinta pagal šias nuostatas. Šiame punkte nurodytos schemos turi atitikti atitinkamai 25 punkto a ir b papunkčius, 25a punkto pirmą ir antrą sakinius arba 27 punkto a papunktį, 27 punkto b papunktį ir 27a punkto pirmą ir antrą sakinius. Sumavimas su kita pagalba pagal šį skirsnį neleidžiamas. Be to, turi būti laikomasi 29, 30 ir 31 punktų. Teikiamos garantijos negali viršyti:

- i. 90 % pagrindinės paskolos sumos, kai nuostolius proporcingai ir vienodomis sąlygomis padengia kredito įstaiga ir valstybė, arba
- ii. 35 % pagrindinės paskolos sumos, kai nuostoliai pirmiausia priskiriami valstybei ir tik po to – kredito įstaigoms (t. y. pirmojo nuostolio garantija), ir
- iii. abiem minėtais atvejais, kai paskolos dydis laikui bėgant mažėja, pavyzdžiui, dėl to, kad paskola pradeda gražinti, garantuojama suma turi proporcingai mažėti.

97. Valstybės narės taip pat gali apsvarstyti galimybę sukurti arba iš dalies pakeisti esamas schemas pagal aplinkos apsaugos arba mokslinių tyrimų projektams taikomas taisykles, t. y. Pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gaires^(*****) arba pagalbos moksliniams tyrimams, taikomajai veiklai ir naujovių diegimui sistemą^(*****), kad būtų remiamas tvarus ekonomikos atsigavimas. Komisija mano, kad, atsižvelgiant į tikslą skatinti greitą Europos ekonomikos atsigavimą, valstybės narės gali laikinai numatyti sukurti arba iš dalies pakeisti esamas schemas, kurios taip pat leistų taikyti didesnę individualią pagalbą pagal tas gaires, nereikalaujant atskiro pranešimo apie priemones. Komisija tokias pagalbos schemas arba esamų schemų dalinius pakeitimus, pagal kuriuos atskiriems pranešimams taikomos ribos viršijamos ne daugiau kaip 50 %, laikys suderinamais, jei bus laikomasi visų kitų taikomų gairių nuostatų, Komisijos sprendimas, kuriuo leidžiama taikyti priemonę, bus priimtas iki 2023 m. sausio 1 d., o atitinkama individuali pagalba bus suteikta iki 2024 m. sausio 1 d.

(*) Kaip apibrėžta Bendrojo bendrosios išimties reglamento I priede.

(**) Kaip apibrėžta Bendrojo bendrosios išimties reglamento I priede.

(***) Kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2020/852 17 straipsnyje, OL L 198, 2020 6 22, p. 13.

(****) Kai taikomos priemonės, kurios yra identiškos Tarybos patvirtintų ekonomikos atkūrimo ir atsparumo didinimo planų priemonėms, laikoma, kad reikšmingos žalos nedarymo principo yra laikomasi, nes tai jau patikrinta.

(*****) Kaip apibrėžta Bendrojo bendrosios išimties reglamento 2 straipsnio 18 dalyje.

(*****) Arba, jei jos gavo sanavimo pagalbą, pagalbos pagal šį komunikatą suteikimo momentu jos buvo gražinusios paskolą arba jų garantijos galiojimas buvo pasibaigęs.

(*****) Arba, jei jos gavo restruktūrizavimo pagalbą, pagalbos pagal šį komunikatą suteikimo momentu restruktūrizavimo planas joms nebetaikomas.

(*****) 2014–2020 m. valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gaires, OL C 200, 2014 6 28, p. 1.

(*****) Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema, OL C 198, 2014 6 27, p. 1.“

58. Įterpiamas šis skirsnis:

„3.14. Mokumo palaikymas

98. Valstybės narės gali numatyti remti ekonomikos atsigavimą didindamos įmonių mokumą. Taip gali būti ypač aktualu tais atvejais, kai dėl ekonomikos krizės įmonių įsiskolinimo lygis yra išaugęs, o tai gali trukdyti tolesnėms investicijoms ir ilgalaikiam augimui. Tokios priemonės turėtų būti parengtos taip, kad jomis būtų skatinamos privačios investicijos į augimo potencialo turinčias įmones.

99. Komisija laikys, kad tokios priemonės yra suderinamos su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jeigu bus laikomasi toliau nurodytų sąlygų:

a. mokumo palaikymas teikiamas kaip paskata privačioms investicijoms į nuosavą kapitalą, subordinuotąją skolą ar kvazinuosavą kapitalą, įskaitant akcijas be balsavimo teisės arba paskolas, suteikiančias teisę dalyvauti pelno skirstyme;

b. pagalba teikiama pagal schemą valstybės garantijų arba panašių priemonių forma specialioms investiciniams fondams, kaip paskata investuoti į galutinius pagalbos gavėjus. Tokios investicijos vykdomos per finansų tarpininkus tokių investicinių fondų, kurie iš esmės atrenkami taikant atvirą, skaidrią ir nediskriminacinę procedūrą, forma. Tų fondų valdytojų atlygis iš esmės turėtų būti grindžiamas viso fondo portfelio veiklos rezultatais;

c. reikalavimus atitinkantys galutiniai pagalbos gavėjai yra tik MVĮ ir mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės(*);

d. jei kredito įstaigos veikia kaip finansų tarpininkės pagal šį skirsnį taikomų priemonių atžvilgiu, pavyzdžiui, pakeisdamos tokias investicijas vertybiniais popieriais, kad jos būtų prieinamos kitiems investuotojams, šios įstaigos turi prisiimti atitinkamą rizikos dalį. Jei įstaigos balanse išlaikoma bent 10 % tokių priemonių, paprastai laikoma, kad tai yra tinkamas rizikos pasidalijimas;

e. tinkamos finansuoti schemos pritraukia papildomų naujų investicijų iš privačių investuotojų. Investiciniai sprendimai turi būti priimami orientuojantis į pelną ir remiantis verslo arba investicijų planais, įrodančiais, kad reikalavimus atitinkantys galutiniai pagalbos gavėjai yra ilgai veikiančios gyvybingos įmonės;

f. visi instituciniai investuotojai, nepriklausomai nuo jų pobūdžio ar geografinės padėties, gali vienodomis sąlygomis investuoti į steigiamus investicinius fondus;

g. pagalba užtikrinama, kad atitinkama rizikos dalis tektų investuotojams, kad būtų užtikrintos investicijos, kuriomis siekiama pelno. Kai pirmuosius nuostolius dengia valstybė, toks rizikos pasidalijimas gali būti pasiektas apribojant tokios garantijos ar panašios priemonės vertę iki ne daugiau kaip 30 % pagrindinio portfelio, įskaitant tik pagrindines sumas be palūkanų arba kokių nors papildomų įsipareigojimų;

h. garantijos trukmė neviršija aštuonerių metų, nepriklausomai nuo pagrindinės priemonės. Skolos garantijų atveju ji negali viršyti pagrindinės skolos priemonės

termino. Investicijų į nuosavą kapitalą atveju garantija negali būti taikoma finansų tarpininko investicijoms, padarytoms po 101 punkte nurodytos datos;

i. pagal sutartį garantijos panaudojimas yra siejamas su specialiomis sąlygomis („garantiniai įvykiai“), kurios gali apimti pagalbą gaunančios įmonės privalomą bankroto paskelbimą arba bet kokią kitą panašią procedūrą. Dėl šių sąlygų šalys turi susitarti pirmą kartą suteikiant garantiją. Jeigu garantijos suteikiamos investicijoms į nuosavą kapitalą, reikalavimus atitinkantys nuostoliai gali būti padengti garantija tik fondo likvidavimo momentu ir pardavus visas portfelines investicijas rinkos sąlygomis;

j. valstybės prisiimtą riziką atitinka į rinką orientuota grąža. Tokia grąža gali būti tiesioginis atlygis garantijos priemokos forma arba teisės gauti dalį pelno, kuris bus sukauptas tokiuose fonduose, forma, taip pat priklausomai nuo priemonės pobūdžio (subordinuotos paskolos ar nuosavas kapitalas). Ji turi būti tikslinama atsižvelgiant į galutinių pagalbos gavėjų investicinį reitingą, priemonių rūšį ir suteikiamos apsaugos trukmę;

k. siekiant užtikrinti, kad galutiniams gavėjams tektų kuo didžiausia nauda, įgyvendinamos veiksmingos apsaugos priemonės;

l. bendra suteikto finansavimo suma neviršija 10 mln. EUR vienai įmonei;

m. valstybei narei pateikus Komisijai tinkamą pagrindimą ir taikant papildomas sąlygas konkurencijos iškraipymui apriboti, Komisija gali pritarti alternatyviems atrankos ir atlygio metodams, didesnėms finansavimo sumoms ir (arba) vidutinio dydžio įmonėms.

100. Finansų įstaigos negali būti galutiniais naudos gavėjais.

101. Pagalba pagal šį skirsnį gali būti suteikta ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d.

102. Pagalba pagal šį skirsnį gali būti sumuojama su kita pagalba, jei laikomasi atitinkamų ribų ir kitų tokių kitai pagalbai taikomų sąlygų. Tačiau pagalba pagal šį skirsnį negali būti teikiama įmonėms, gaunančioms paramą pagal šio komunikato 3.11 skirsnį.

(*) Kaip apibrėžta Valstybės pagalbos rizikos finansų investicijoms skatinti gairių 52 punkto xxvii papunktyje, OL C 19, 2014 1 22, p. 4.“

59. 88–96 punktai pernumeruojami į 103–111 punktus.

60. 90 punktas pernumeruojamas į 105 punktą ir pakeičiamas taip:

„105. Iki 2022 m. birželio 30 d. valstybės narės privalo Komisijai pateikti priemonių, kurių imtasi remiantis pagal šį komunikatą patvirtintomis schemomis, sąrašą.“

61. 93 punktas pernumeruojamas į 108 punktą ir pakeičiamas taip:

„108. Šį komunikatą Komisija taiko nuo 2020 m. kovo 19 d., atsižvelgdama į ekonominę COVID-19 pandemijos poveikį, pareikalavusį nedelsiant imtis veiksmų. Šis komunikatas yra pagrįstas dabartinėmis išimtinėmis aplinkybėmis ir nebus taikomas po jame nurodytų datų. Iki 2022 m. birželio 30 d. Komisija peržiūrės visus skirsnius pagal šį komunikatą vadovaudamasi svarbiais konkurencijos arba

ekonominiams sumetimais. Jeigu būtų naudinga, Komisija taip pat gali išsamiau paaiškinti savo požiūrį konkrečiais klausimais.“

3. PARDUOTINOS RIZIKOS ŠALIŲ SĄRAŠO IŠBRAUKIMO IŠ TEKD KOMUNIKATO GALIOJIMO PRATĖSIMAS

62. Komisija visą komercinę ir politinę riziką, susijusią su eksportu į toliau išvardytas šalis, laiko laikinai neparduotina iki 2022 m. kovo 31 d.

Belgija	Kipras	Slovakija
Bulgarija	Latvija	Suomija
Čekija	Lietuva	Švedija
Danija	Liuksemburgas	Australija
Vokietija	Vengrija	Kanada
Estija	Malta	Islandija
Airija	Nyderlandai	Japonija
Graikija	Austrija	Naujoji Zelandija
Ispanija	Lenkija	Norvegija
Prancūzija	Portugalija	Šveicarija
Kroatija	Rumunija	Jungtinė Karalystė
Italija	Slovėnija	Jungtinės Amerikos Valstijos

PRIEDAS

Informacija, kurią reikia pateikti esamų pagalbos priemonių, kurias leidžiama taikyti pagal laikinąją valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemą, ir apie kurių taikymo laikotarpio pratęsimą, biudžeto padidinimą ir (arba) kitus pakeitimus, siekiant tas priemones suderinti su laikinąja sistema su pakeitimais, padarytais šiuo komunikatu, pranešama Komisijai, sąraše

Valstybių narių prašoma, kai tinkama, apie visus pakeitimus pranešti kartu, naudojant šį bendro pranešimo sąrašą

Esamų priemonių ir numatomų pakeitimų sąrašas					
Patvirtintos valstybės pagalbos priemonės numeris¹⁵	Pavadinimas	Pakeitimas, apie kurį pranešama (gali būti suskirstytas į smulkesnius 1, 2, 3 ir t. t. pakeitimus)	Atitinkamas laikinosios sistemos punktas, taikomas pakeitimui	Patvirtinimas, kad nėra jokių kitų esamos priemonės pakeitimų	Nacionalinis teisinis pakeitimo pagrindas

¹⁵Jeigu priemonė buvo iš dalies pakeista, nurodykite pradiniam sprendime, kuriuo patvirtinama schema, nurodytą valstybės pagalbos numerį.